

отношение - „неспособен градинарин земеделец“, „невежествен скотовъдец“. Според Каниц „Турция трябва да благодари на нашите консули, които се постараха да съберат ония византийски изкуства, които са съхранени до наши времена; тя трябва да поблагодари и [на] българите, които способствуват за развитието на индустриите“. Той е учуден от факта, че намира „цели села и градове, в които българите се занимаваха с всевъзможни художества“. Отбелязва за съществуването на добре развита домашна индустрия, която произвежда пояси, ножове, металически украшения, изделия от дърво, памучни и копринени платна, шаяци, килими, басми, гайтани. За майсторлъка на местните занаятчии той е категоричен: „[В]сички габровци са добри ножари. Аз не знаех кого да предпочета“. Унгарският пътешественик констатира, че нашите шаяци „надминават австрийските и английските сукна“. Впечатлен е от архитектурата и направените мостове над река Янтра, но едновременно с това пише с болка, че в Турция липсват индустриални училища. Каниц „удобрява поведението на Българите, и им дава пълно право, за дето са се отделили от Гръцката Патриаршия, която никога не е съчувствала на българския народ, но само го е доила и се е старала да унищожи името му“. Интерес към пътеписа на учения пътешественик проявяват вестниците „Независимост“ и „Турция“, които публикуват текста, черпейки информация от различни източници. Първият вестник се позовава на Хохенхайм, редактор на немският вестник „Neue Freie Presse“, а вторият използва публикацията „Извод от званичний (официален - б. м.) лист на Френската република по изложението на Ф. Каниц“¹¹.

Индустриалната тематика е застъпена и в седмичника, известен като вестник на туркофилите - „Турция“. Иван Богоров и Б. Лоренц са инициатори и участници, излагачи в него прогресивни идеи за развитие на българското стопанство, търговия и модерна икономика¹². През ноември 1869 г. вестникът пише за липсата на индустрия в България, автор на статията е Константин Сапунов, заглавието - „Моето зрение върху нашето състояние“. В нея той разказва за свое пътешествие с параход и срещата му „с млади и образовани хора от разни народности“. Неудобството на нашия сънародник проличава още в началото - „аз испорвам не си исказах народността, те не я [в]зеха в[ъв] внимание, ...“. По подобие на своите събеседници и в желанието си да покаже в позитивна светлина България, Сапунов насочва вниманието на чужденците към произвежданите в страната изделия - щаяци, дърводелски произведения, но не спестява липсата на машини. В заключение заявява: „дето няма Индустрия няма нито наука и наопаки“. Разказва им за изобиелето, което ражда нашата земя. Неотстъпвайки пред чуждото, той с гордост заявява, че „ний имаме една земя като рай, нашите още живеят Патриархал-